МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор із науково-педагогічної роботи
_____Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Спецсемінар «Організація роботи з дітьми із загальним недорозвитком мовлення»

SPECIAL SEMINAR "ORGANIZATION OF WORK WITH CHILDREN WITH GENERAL SPEECH UNDERDEVELOPMENT"

рівень вищої освіти _____перший (бакалаврський)_____

тип дисципліни _____варіативна_____

мова викладання _____українська_____

Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Спецсемінар «Організація роботи з дітьми із загальним недорозвитком мовлення»» є варіативним компонентом підготовки фахівців усіх галузей знань, усіх спеціальностей.

« 30 » вересня 2025 р. 18 с.

Розробник: *Кисличенко Вікторія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Спецсемінар «Організація роботи з дітьми із загальним недорозвитком мовлення»»* розглянуто на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Протокол № 3 від « 01 » жовтня 2025 р.

Завідувач кафедри *Катерина Шапочка*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Спецсемінар «Організація роботи з дітьми із загальним недорозвитком мовлення»»* розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського
Протокол № 1 від « 14 » жовтня 2025 р.

Голова *Людмила Хрящевська*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«Спецсемінар «Організація роботи з дітьми із загальним недорозвитком мовлення»»* погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу *Андрій Лабарткава*

Робочу програму навчальної дисципліни *«Спецсемінар «Організація роботи з дітьми із загальним недорозвитком мовлення»»* затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 8 від « 29 » жовтня 2025 р.

Голова НМР НУК *Сергій Слободян*

© НУК, 2025
© Кисличенко В.А., 2025

Анотація**.** Програма дисципліни "Спецсемінар "Організація роботи з дітьми із загальним недорозвитком мовлення" будується на основі тісного зв’язку теорії та практики: на навчанні студентів вмінню спостерігати та аналізувати різні види порушень психофізичного розвитку, виявляти наявні труднощі у навчанні та вихованні, знаходити способи їх корекції та компенсації. Мета вивчення курсу полягає у засвоєнні методології та методів спеціального підходу до педагогічних фактів і явищ, оволодіння фактичним матеріалам, донесення відомостей про своєрідність розвитку мовлення у дітей, про специфіку їх навчання та виховання, формування вміння характеризувати основні напрямки корекційної роботи з означеною категорією дітей.

Ключові слова: загальний недорозвиток мовлення, логопат, мовленнєві порушення, диференціація, фонематичні процеси, лексика, граматика та ін.

Abstract. The program of the discipline "Special seminar" The organization of work with children with general speech underdevelopment "is based on close connection between theory and practice: teaching students the ability to observe and analyze different types of disorders of psychophysical development, identify existing learning difficulties and education, find ways to correct and compensate for them. The purpose of the course is to master the methodology and methods of a special approach to pedagogical facts and phenomena, mastering factual materials, conveying information about the uniqueness of speech development in children, the specifics of their education and upbringing, the ability to characterize the main areas of correctional work with this category of children.

Key words: general speech underdevelopment, speech therapists, speech disorders, differentiation, phonemic processes, vocabulary, grammar, etc.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, освітній ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="2">денна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3">Усі галузі знань
01 Освіта / Педагогіка</td><td colspan="2" rowspan="3">фахова варіативна</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 5</td></tr>
<tr><td>Електронний адрес РПНД на сайті Університету:
https://nuos.edu.ua/
Індивідуальне науково-дослідне завдання – написання тез на студентську науково-практичну конференцію</td><td rowspan="3">Усі спеціальності</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 150</td><td>1-й</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Тижневих годин для денної форми навчання: 9
аудиторних – 3
самостійної роботи студента – 6</td><td rowspan="9">Ступінь:
бакалавра</td><td>30 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>З0 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td></td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 50 год. – аудиторні заняття, 100 год. – самостійна робота

Заочна форма навчання

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, освітній ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="2">Заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td>Усі галузі
01 Освіта / Педагогіка</td><td colspan="2">Фахова варіативна</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Індивідуальне науково-дослідне завдання – написання тез на студентську науково-практичну конференцію</td><td rowspan="3">Усі спеціальності</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 150</td><td rowspan="8">Ступінь:
бакалавра</td><td>10 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td rowspan="2">http://moodle.mdu.edu.ua/my/</td><td>10 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td></td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>130 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

Мова навчання – українська

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: ознайомлення студентів із теоретичним обґрунтуванням ЗНМ, механізмами порушень, особливостями діагностики та методичними рекомендаціями щодо корекції стану загального недорозвитку мовлення при клінічно різних розладах мовлення.

Завдання курсу: формування у студентів теоретичних знань щодо загальної характеристики ЗНМ, умінь правильно діагностувати певну мовленнєву ваду та визначати ефективні шляхи корекційного впливу у різних категорій дітей із загальним недорозвитком мовлення; питання організації логопедичної допомоги та профілактики даних мовленнєвих порушень.

Передумов для вивчення дисципліни немає

Навчальна дисципліна складається з 5-ти кредитів.

Очікувані результати навчання: вивчення навчальної дисципліни не передбачає формування та розвиток у студентів програмних результатів навчання через належність дисципліни до категорії вибіркових.

1. 3.Під час опанування матеріалами курсу студенти матимуть можливість оволодіти такими компетенціями:

1) **СК-4**. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.
2) **СК-12**. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.
3) **СК-13**. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Поняття про загальний недорозвиток мовлення.

Тема 2. Психолінгвістичні аспекти загального недорозвитку мовлення

Тема 3.Періодизація загального недорозвитку мовлення.

Тема 4. Психолого-педагогічна характеристика дошкільників із загальним недорозвитком мовлення.

Тема 5. Логопедичне обстеження дітей з ЗНМ.

Тема 6.Диференціальна діагностика загального недорозвитку мовлення.

Тема 7.Методика корекційно-педагогічної роботи при загальному недорозвитку мовлення.

Тема 8. Організація корекційно-логопедичної роботи у корекційних групах для дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.

Тема 9. Організація роботи з батьками

Тема.10 Фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення. Освіта і виховання дітей з ФФНМ.

Тема.11 Організація та методика корекційно-педагогічної роботи при фонетико-фонематичному недорозвитку мовлення.

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Поняття про загальний недорозвиток мовлення.

Тема 1. Порушення мовлення. Поняття про загальний недорозвиток мовлення.

Тема 2. Психолінгвістичні аспекти загального недорозвитку мовлення

Література: **[1], стор. 64-248., [3], стор. 410–418.**

Змістовий модуль 2. Діагностика ЗНМ

Тема 3. Періодизація загального недорозвитку мовлення.

Тема 4. Психолого-педагогічна характеристика дошкільників із загальним недорозвитком мовлення.

Тема 5. Логопедичне обстеження дітей з ЗНМ.

Література: **[3], стор. 431–446.**

Змістовий модуль 3 Корекційно-педагогічна робота при ЗНМ

Тема 6. Диференціальна діагностика загального недорозвитку мовлення.

Література: **[3], стор. 447–471; [6], стор. 51-95,.**

Змістовий модуль 4 **Особливості** о**рганізації роботи в групах для дітей з ЗНМ**

Тема 7. Методика корекційно-педагогічної роботи при загальному недорозвитку мовлення.

Тема 8. Організація корекційно-логопедичної роботи у корекційних групах для дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.

Тема 9. Організація роботи з батьками

Література: **[3], стор. 447–471; [6], стор. 51-95,.**

Модуль 2

Змістовий модуль 5 Організація роботи в групах для дітей з ФФН

Тема 10. Фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення. Освіта і виховання дітей з ФФНМ.

Тема.11 Організація та методика корекційно-педагогічної роботи при фонетико-фонематичному недорозвитку мовлення

Література: **[1], стор. 64-248., [3], стор. 410–418.**

3. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						**Заочна форма**					
	Усього	у тому числі					Усього	У тому числі				
		л	пр	лаб		ср		л	пр	лаб		ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		12
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. *Кредит 1. Поняття про загальний недорозвиток мовлення.*												
Тема 1. Порушення мовлення. Поняття про загальний недорозвиток мовлення.	16	4	4			8		2	2			
Тема 2. Психолінгвістичні аспекти загального недорозвитку мовлення	14	2	2			10						
Усього:	**30**	**6**	**6**			**18**	**30**	**2**	**2**			
Змістовий модуль 2. *Кредит 2. Психолого-педагогічна характеристика дошкільників із загальним недорозвитком мовлення.*												
Тема 3. Періодизація загального недорозвитку мовлення**.**	10	2	2			6		2				
Тема 4. Психолого-педагогічна характеристика дошкільників із загальним недорозвитком мовлення.	10	2	2			6			2			
Тема 5. Логопедичне обстеження дітей з ЗНМ.	10	2	2			6						
Усього:	**30**	**6**	**6**			**18**	**30**	**2**	**2**			
Змістовий модуль *3 Кредит 3 Діагностика ЗНМ*												
Тема 6. Диференціальна діагностика загального недорозвитку мовлення. Особливості обстеження. Питання діагнозу**.**	30	6	6			18		2	2			
Усього:	**30**	**6**	**6**			**18**	**30**	**2**	**2**			
Змістовий модуль *4 Особливості організації роботи в групах для дітей з ЗНМ*												
Тема 7. Методика корекційно-педагогічної роботи при загальному недорозвитку мовлення.	10	2	2			6		2				
Тема 8. Організація корекційно-логопедичної роботи у корекційних групах для дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення	10	2	2			6			2			
Тема 9. Організація роботи з батьками	10	2	2			6						
Усього:	**30**	**6**	**6**			**18**	**30**	**2**	**2**			
МодульІІ												

Змістовий модуль 5. Кредит 5 Організація роботи в групах для дітей з ФФН												
Тема 10. Фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення. Освіта і виховання дітей з ФФНМ.	**14**	**2**	**2**			**10**						
Тема. 11 Методика корекційно-педагогічної роботи при фонетико-фонематичному недорозвитку мовлення. Профілактика порушень писемного мовлення	**16**	**4**	**4**			**8**		**2**	**2**			
Усього:	**30**	**6**	**6**			**18**	**30**	**2**	**2**			
	150	**30**	**30**			**90**	**150**	**10**	**10**			**130**

4. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль *1. Поняття про загальний недорозвиток мовлення.*			
1.-2	**Тема 1.** Порушення мовлення. Поняття про загальний недорозвиток мовлення.	4	2
3.	**Тема 2.** Психолінгвістичні аспекти загального недорозвитку мовлення	2	
	Усього:	**6**	**2**
Змістовий модуль *2. Психолого-педагогічна характеристика дошкільників із загальним недорозвитком мовлення.*			
4.	**Тема 3.** Періодизація загального недорозвитку мовлення**.**	2	2
5	**Тема 4.** Психолого-педагогічна характеристика дошкільників із загальним недорозвитком мовлення.	2	
6	**Тема 5.** Логопедичне обстеження дітей з ЗНМ.	2	
	Усього:	**6**	**2**
Змістовий модуль *3. Діагностика ЗНМ*			
7-9	**Тема 6.** Диференціальна діагностика загального недорозвитку мовлення. Особливості обстеження. Питання діагнозу**.**	**6**	**2**
Змістовий модуль *4 Особливості організації роботи в групах для дітей з ЗНМ*			
10	**Тема 7.** Методика корекційно-педагогічної роботи при загальному недорозвитку мовлення	2	2
11	**Тема 8.** Організація корекційно-логопедичної роботи у корекційних групах для дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення	2	
12	**Тема 9.** Організація роботи з батьками	2	
	Усього:	**6**	**2**
МодульII			
Змістовий модуль 5. Організація роботи в групах для дітей з ФФН			
13	**Тема 10.** Фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення. Освіта і виховання дітей з ФФНМ.	2	
14-15	**Тема. 11** Методика корекційно-педагогічної роботи при фонетико-фонематичному недорозвитку мовлення. Профілактика порушень писемного мовлення	4	2
	Усього:	**6**	**2**
	Разом	**30**	**10**

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість год.	
		Денна форма	Заочна форма
***Змістовий модуль** 1. Поняття про загальний недорозвиток мовлення.*			
1.	**Тема 1.** Поняття про загальний недорозвиток мовлення.	4	2
2.	**Тема 2.** Психолінгвістичні аспекти загального недорозвитку мовлення	2	
	Усього за з*містовий модуль 1* :	**6**	**2**
***Змістовий модуль** 2. Психолого-педагогічна характеристика дошкільників із загальним недорозвитком мовлення.*			
	Тема 3. Періодизація загального недорозвитку мовлення**.**	2	
	Тема 4. Психолого-педагогічна характеристика дошкільників із загальним недорозвитком мовлення	2	2
	Тема 5. Логопедичне обстеження дітей з ЗНМ.	2	
	Усього за з*містовий модуль 2* :	**6**	**2**
Змістовий модуль *3 Діагностика ЗНМ*			
3.	.		2
4.	**Тема 6.** Диференціальна діагностика загального недорозвитку мовлення.	6	2
	Усього за з*містовий модуль 3*:	**6**	**2**
***Змістовий модуль** 4 Особливості організації роботи в групах для дітей з ЗНМ*			
5.	**Тема 7.** Методика корекційно-педагогічної роботи при загальному недорозвитку мовлення	2	2
	Тема 8. Організація корекційно-логопедичної роботи у корекційних групах для дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення	2	
	Тема 9. Організація роботи з батьками	2	
	Усього за з*містовий модуль 4*:	**6**	**2**
Змістовий модуль 5. Організація роботи в групах для дітей з ФФН			
	Тема 10. Фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення. Освіта і виховання дітей з ФФНМ.	2	
	Тема. 11 Методика корекційно-педагогічної роботи при фонетико-фонематичному недорозвитку мовлення. Профілактика порушень писемного мовлення	4	2
	Усього за з*містовий модуль 5*:	**6**	**2**
	разом	**30**	**10**

7. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

підготовка до семінарських занять – ***2-4 год. / 1 заняття***;
написання рефератів /тез доповіді – ***15 год. / 1 роботу;***
підготовка до контрольних заходів – ***15 год. / 1 захід***
підготовка проектних завдань - *3–5 год. / 1 проєкт.*

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	40	25
2	Реферат	15	15
3	Підготовка до контрольних заходів	15	30/30
4.	Виконання проєктних завдань*	20	30
	Разом	90	130

Теми для самостійної роботи.

1. Поняття про загальний недорозвиток мовлення.	
Тема 1.	Поняття про загальний недорозвиток мовлення. Вікові етапи розвитку та нормативні показники мовлення дитини Причини та механізми загального недорозвитку мовлення.
Тема 2.	Психолінгвістичні аспекти загального недорозвитку мовлення .Історичні відомості
2. Психолого-педагогічна характеристика дошкільників із загальним недорозвитком мовлення.	
Тема 3.	Періодизація ЗНМ
Тема 4.	Психолого-педагогічна характеристика дошкільників із загальним недорозвитком мовлення. Характеристика лексичної сторони мовлення дітей із ЗНМ Характеристика граматичної сторони мовлення дітей із ЗНМ Характеристика фонетико- фонематичних процесів у дітей із ЗНМ
Тема 5.	Логопедичне обстеження дітей з ЗНМ. Приклади дидактичного матеріалу та комп'ютерних ігр для обстеження дитини із ЗНМ
3. Діагностика ЗНМ	
Тема 6.	Психолого-педагогічна характеристика дошкільників із загальним недорозвитком мовлення.
Тема 6.	Диференціальна діагностика загального недорозвитку мовлення від інших порушень. Характеристика порушень при розумовій відсталості; порушеннях слуху; аутизмі; ЗПР
4. Корекційно-педагогічна робота при ЗНМ	
Тема 7.	Методика корекційно-педагогічної роботи при загальному недорозвитку мовлення Планування корекційно-педагогічної роботи на І році навчання при загальному недорозвитку мовлення. Планування корекційно-педагогічної роботи на ІІ році навчання при загальному недорозвитку мовлення
Тема 8.	Особливості корекційно-педагогічної роботи з підготовки до навчання грамоти при загальному недорозвитку мовлення

Тема 9.	Організація роботи з батьками. Форми і методи роботи
5. Організація роботи в групах для дітей з ФФН	
Тема 10.	Фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення. Освіта і виховання дітей з ФФНМ. Особливості формування фонематичних процесів в онтогенезі
Тема. 11	Планування корекційно-педагогічної роботи при фонетико-фонематичному недорозвитку мовлення. Напрямки профілактики порушень писемного мовлення.

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Спецсемінар "Організація роботи з дітьми із загальним недорозвитком мовлення» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності. Написання тез на студентську науково-практичну конференцію, пошук літературних джерел та оформлення і систематизація бібліографічних посилань, складання бібліографії

1. Особливості мовлення при системних розладах мовлення (алалія, афазія)
2. Дослідження особливостей експресивного мовлення:

А) дослідження орального праксиса та артикуляційної моторики;

Б) дослідження звуковимови;

В) дослідження сформованості звукоскладової структури слова;

Г) дослідження сформованості навичок словотворення та словозміни;

Д) дослідження зв’язного мовлення.

3. Вивчення стану імпресивного мовлення.

Загальний обсяг – 3 сторінки (включно зі списком використаних джерел, оформленим відповідно до правил бібліографічного опису).

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Словесні, наочні, практичні, практико-теоретичні, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні Технології: здоров’язбережувальні, інформаційно-комунікаційні, комунікативно-мовленнєві, соціально-комунікативні, розвивальні, діагностичні, пропедевтичні, особистісно зорієнтовані, диференційованого навчання, методики виховного спрямування.

Методи навчання:

1) на лекційних заняттях:

- лекція;
- пояснення;
- дискусія;
- диспут;
- ілюстрування;
- демонстрація;

– відеометод;
– майстер-клас

2) на семінарських заняттях:
– практична робота;
– фронтальне опитування;
– частково-пошуковий метод;
– спостереження.
– вправи

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: поточне усне опитування, завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації, тестові завдання, контрольні роботи.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Для оцінки знань, умінь і навичок студентів при вивченні даного курсу використовуються наступні методи контролю: фронтальне опитування, письмове опитування, практичні заняття, контрольні роботи, творчі завдання, реферати.

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є середнім арифметичним суми проміжних оцінок (усна відповідь, самостійні роботи, реферат, контрольна робота (максимально 100 балів) й оцінки за залік (максимально 100 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Усні відповіді на семінарських заняттях	**Критерії оцінювання**
3	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
2	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
1,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0 -0,5	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттє-

	вих помилок, не обґрунтована.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 45 балів (15 відповідей по 3 бали ДФН, 5 відповідей по 3 бали ЗФН).

Самостійна (проєктна) робота	**Критерії оцінювання**
15	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотно проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
12	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.
10	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
7	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
3	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів (3-4 роботи по 15 балів ДФН, ЗФН).

Контрольна робота	**Критерії оцінювання**
ДФН 10 ЗФН 21-18	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно ідентифікує технологію і правильно виявляє неточності в тексті. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
ДФН 9-7 ЗФН 18-15	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно ідентифікує технологію профайлінгу і правильно структурує хід виявлення брехні в тексті, проте допускається помилок шляхом упущення кількох відповідних маркерів. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 6-5	Робота виконана з огріхами в описі технології профайлінгу, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі зав-

ЗФН 14-11	дання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 4-3 ЗФН 10-6	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (ІІ рівень складності) та значними огріхами в описі технології профайлінгу (ІІІ рівень складності). Завдання щодо детекції брехні тексті виконано неправильно або не виконано взагалі. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 3–1 ЗФН 5-1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях І та ІІ рівнів складності та відсутності виконання завдань ІІІ рівня. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Робота не виконувалася.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 10 балів (для ДФН, 20 бал для ЗФН)

Форма контролю	**Максимальна кількість балів**	
	Денна форма	**Заочна форма**
Практичні заняття	15х3 бали = 45 балів	5х3 бали = 15 бали
Самостійна (проєктна) робота	3х15 бали = 45 балів	4х15 бали = 60 балів
ессе		1х5 балів = 5 балів
Контрольна (письмова) робота	1х10 балів= 10 балів	1х 20 бали = 20 бали
Всього	**100**	**100**

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Т1	Відповідь на семінарському занятті	2х3=6	Відповідь на семінарському занятті	3
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	1х3=3		
		Самостійна (проєктна) робота	15	Самостійна (проєктна) робота	15
ЗМ 2	Т3	Відповідь на семінарському занятті	1х3=3		
		Самостійна (проєктна) робота	15	Самостійна (проєктна) робота	15
	Т4	Відповідь на семінарському занятті	1х3=3	Відповідь на семінарському занятті	3
	Т5	Відповідь на семінарському занятті	1х3=3		
		Самостійна (проєктна) робота	15	Самостійна (проєктна) робота	15
				ессе	5
ЗМ 3	Т6	Відповідь на семінарському занятті	3х3=9	Відповідь на семінарському занятті	1х3=3
ЗМ 4	Т7	Відповідь на семінарському занятті	1х3=3		
	Т8	Відповідь на семінарському занятті	1х3=3	Відповідь на семінарському занятті	1х3=3
	Т9	Відповідь на семінарському занятті	1х3=3		
				Самостійна (проєктна) робота	15
ЗМ 5	Т10	Відповідь на семінарському занятті	1х3=3		
	Т11	Відповідь на семінарському занятті	2х3=6	Відповідь на семінарському занятті	1х3=3

Контрольна робота		10	Контрольна робота	20
Підсумковий контроль	Залік		Залік	
Сума		100		100

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять є передусім мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали (навчальні кінофільми, а також інтерв'ю, виступи тощо як фактографічний матеріал).

На практичних заняттях використовується бібліотечний фонд Університету та електронні репозитарії світу.

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільно користуватись бібліотечним фондом та енциклопедіями, словниками, довідникіами.

10. Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Богуш А. М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років : монографія. Київ : Вид-ий дім «Слово», 2014. 376 с.
2. Дефектологічний словник : навчальний посібник / за заг. ред. В. І. Бондаря, В. М. Синьова. Київ : «МП Леся», 2011. 528 с.
3. Логопедія : підручник / За ред. М.К. Шеремет. - Вид. 4-те, - Київ: Видавничий Дім "Слово", 2017. - 856 с.
4. Рібцун Ю.В.Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей молодшого дошкільного віку із ЗНМ: програмно-методичний комплекс / Ю.В.Рібцун. – К. : Освіта України, 2011. 292 с.
5. Савченко М.А. Методика виправлення вад вимови фонем у дітей –Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. –160 с.
6. Трофименко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей середнього дошкільного віку із ЗНМ. – К.: Актуальна освіта, 2007. – 119с.
7. Шеремет М.К. Формування мовленнєвої готовності дітей старшого дошкільного віку з дизартрією до навчання в школі: Навчально- Навчально-методичний посібник. М.К. Шеремет, Н.Г. Пахомова - К.: Знання, 2009. – 250 с.

Допоміжна

Бех І. Д. Виховання особистості. Особистістно орієнтований підхід : науково-практичні засади. Київ : Либідь, 2003. 344 с.

Богуш А.М. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку / А. М. Богуш. – К. : Видавничий дім «Слово», 2004. – 344 с.

Гопиченко Е. М. Логопедическая работа по преодолению ошибок на замену букв в письме умственно отсталых учащихся. В сб.: Коррекционное обучение и воспитание детей с нарушениями слуха и речи. К., 1989.

Недорозвиток та втрата мовлення. Питання теорії і практики. Міжвузівська збірка наукових робіт. К., 1985.

Хрестоматія з логопедії: Історичні аспекти. Дислалія. Дизартрія. Ринолалія: [навчальний посібник] / За заг. ред. М.К.Шеремет, І.В.Мартиненко. – К.: КНТ, 2008. –380

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського http://www.nbuv.gov.ua/ Сайт Міністерства освіти та науки України http://www.mon.gov.ua/

2. Сайт Національної академії педагогічних наук України http://naps.gov.ua/ Всеукраїнський фонд «Крок за кроком» http://www.ussf.kiev.ua/iearticles/88/

3. Діти з особливими потребами в освітньому просторі України http://old.zounb.zp.ua/node/5808

4. Інклюзивна освіта – Департамент освіти і науки Миколаївської обласної державної адміністрації http://oblosvita.mk.gov.ua/ua/inkluzia/

5. http://www.logoped.in.ua